

context of overall financial reform are new in the study. Practical value: the results of the study allow making proposals for individual performance indicators of financial reforms in terms of improving the mechanisms of tax administration and to analyze the regulatory framework of tax administration taking into account the achievements of modern financial science, and to make certain provisions of training programs of disciplines, Finance, taxation and tax administration.

Key words: tax, tax administration, effectiveness of tax administration, fiscal efficiency.

Одержано 24.04.2018 р.

УДК 658.153.014.1

Ігнатишин Марія Василівна,
к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів
Бурдюх Людмила Юрївна,
студентка,
Мукачівський державний університет

УПРАВЛІННЯ ГРОШОВИМИ ПОТОКАМИ В СИСТЕМІ РОЗРАХУНКОВИХ ПЛАТЕЖІВ НА ОСНОВІ КОЕФІЦІЄНТНОГО АНАЛІЗУ

У сучасних умовах фінансової кризи багато підприємств опинилися на межі банкрутства. Однією з причин такого стану можна назвати нераціональне управління грошовими коштами. Якісне управління грошовими коштами забезпечують безперервність постачання, неперервність виробничого процесу та своєчасність реалізації продукції, що позитивно впливає на рентабельність та ліквідність підприємства. Саме тому одним з головних об'єктів аналізу та управління сьогодні мають стати грошові потоки. Метою статті є коефіцієнтний аналіз та управління грошовими потоками на підприємстві. Функціонування підприємства – це складний динамічний процес, що є результатом неперервного циклічного руху грошових коштів. Через обмеженість їх обсягів ускладнюється відновлення циклів операційної, інвестиційної і фінансової діяльності підприємства. Відтак вирішення цієї проблеми неможливе без організації аналізу та контролю за грошовими потоками на підприємстві. У статті проведено оцінку чистого грошового потоку за різними видами діяльності, проаналізовано його структуру та проведено коефіцієнтний аналіз, який характеризує окупність, ліквідність, рентабельність та ефективність грошових потоків підприємства, а також запропоновано поетапне здійснення управління грошовими потоками на підприємстві. Елементом наукової новизни виступають розроблені критерії поетапного здійснення управління грошовими потоками на підприємстві, що забезпечить відтворення капіталу підприємства, можливість розвивати операційну та інвестиційну діяльність; забезпечить зниження ризиків несплати заборгованості постачальникам і працівникам підприємства; підвищить платоспроможність, фінансовий стан, інвестиційну привабливість суб'єктів господарювання та покращить структуру від'ємного грошового потоку ПАТ «МТФ «Мрія». Практичне значення отриманих результатів полягає в тому, що використовуючи показники коефіцієнтного аналізу дасть підприємству можливість наочно побачити стан грошових потоків в системі розрахункових платежів підприємства. Даний дана тематика має перспективу дослідження оскільки, грошові потоки є надзвичайно важливим чинником, котрий впливає на фінансовий результат суб'єкта господарювання, і його вдосконалення призведе до покращення економічної ситуації в цілому.

Ключові слова: грошовий потік, коефіцієнтний аналіз грошових потоків, ліквідність, рентабельність, управління грошовими потоками.

ВСТУП

В умовах ринкових відносин основним завданням підприємства є підвищення ефективності його функціонування за рахунок раціонального управління грошовими потоками яке дозволить забезпечити фінансову рівновагу та ритмічність діяльності підприємства, прискорити обіг капіталу, знизити ризик неплатоспроможності та отримати прибуток.

Постановка проблеми. Економічне зростання підприємства базується на підтримці його фінансової рівноваги та, водночас, на забезпеченні максимізації основного цільового показника вартості підприємства, головним чинником формування якої є грошові потоки.

Тому, дослідження питань управління грошовими потоками є першочерговими та досить актуальними.

В теперішніх умовах ведення господарської діяльності найбільш ліквідними активами підприємства є грошові кошти. Вони забезпечують стабільне і безперервне функціонування бізнесу, тому їх потрібно розглядати як важливий ресурс суб'єкта господарювання. У зв'язку з їх обмеженістю виникає необхідність проведення аналізу грошових потоків. Найдоцільнішим є провести коефіцієнтний аналіз, оскільки саме він повністю відображає стан управління грошовими потоками в системі розрахункових платежів підприємства.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання методики та організації аналізу руху грошових

коштів знайшли відображення у дослідженнях багатьох науковців, серед яких: Левіцька І., Іщенко Е., Бланк І., Пітюлич М., Костирко Л., Ясишена В. та інші.

Мета статті (постановка завдання). Метою статті є коефіцієнтний аналіз та управління грошовими потоками підприємства.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Грошові потоки – це основа проведення всіх господарських операцій, вони обслуговують як операційну, інвестиційну, так і фінансову діяльність підприємства. Рационально організовані грошові потоки є важливою умовою ефектivity діяльності, оскільки, як їх дефіцит, так і надлишок можуть спричинити негативний фінансовий результат суб'єктів господарювання.

Для того, щоб ефективно керувати грошовими потоками необхідно отримувати достовірну та повну інформацію про їх стан на певний період часу. Такі дані можна отримати із форми фінансової звітності №3 «Звіт про рух грошових коштів». Він дає змогу визначити залежність підприємства від позикового капіталу, його платоспроможність, забезпеченість коштами операційної, інвестиційної та фінансової діяльності, а також здатність створювати грошові резерви [1].

Поняття «грошовий потік» характеризує динаміку грошових надходжень та виплат від усіх видів діяльності господарюючого суб'єкта за певні проміжки часу. Оскільки підприємство має як вхідні, так і вихідні грошові потоки, то їх різниця, тобто чистий грошовий потік, виступатиме результативним показником, що характеризує приріст чи зменшення його грошових ресурсів. Доцільно цей показник обчислювати за

кожним видом діяльності, щоб оцінити котрий з них найбільш розвинений, а котрий необхідно вдосконалювати [3].

Загальна сума чистого грошового потоку підприємства визначається за формулою:

$$ЧГПн = ЧГПо + ЧГПи + ЧГПф, (1)$$

де $ЧГПн$ – загальна сума чистого грошового потоку підприємства за аналізований період, тис. грн.;

$ЧГПо$ – сума чистого грошового потоку від операційної діяльності, тис. грн.;

$ЧГПи$ – сума чистого грошового потоку від інвестиційної діяльності, тис. грн.;

$ЧГПф$ – сума чистого грошового потоку від фінансової діяльності. тис. грн.

Для проведення аналізу грошових потоків нами використано форми фінансової звітності Публічного акціонерного товариства «Мукачівська трикотажна фабрика «Мрія». Чистий грошовий потік цього підприємства протягом 2012-2016 років становив:

$$ЧГПн(2012) = 3814 + 337 - 4191 = -40 \text{ тис. грн.}$$

$$ЧГПн(2013) = 2487 + 1850 - 3892 = 445 \text{ тис. грн.}$$

$$ЧГПн(2014) = 4296 + 1961 - 6148 = 109 \text{ тис. грн.}$$

$$ЧГПн(2015) = -7078 + 6796 + 0 = -282 \text{ тис. грн.}$$

$$ЧГПн(2016) = 987 - 1070 + 0 = -83 \text{ тис. грн.}$$

Динаміку чистого грошового потоку ПАТ «МТФ «Мрія» протягом 2012-2016 рр. зображено на рис. 1.

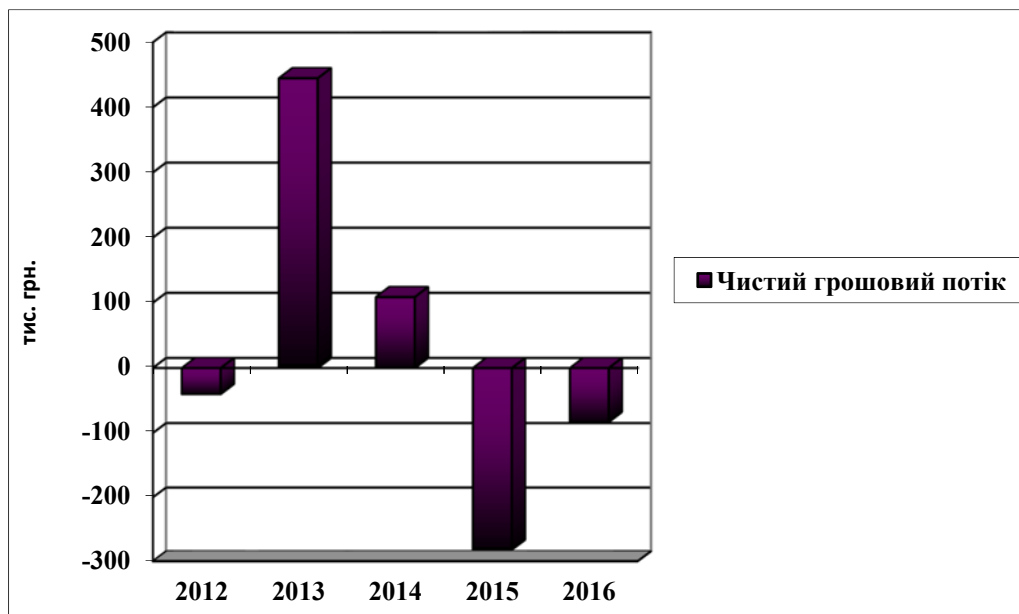

Рис. 1. Динаміка чистого грошового потоку ПАТ «МТФ «Мрія» протягом 2012-2016 рр.

Як бачимо, грошовий потік протягом 2013-2015 років стрімко знижувався. За 3 роки він зменшив своє значення на 727 тис. грн. У 2016 році відбулося його зростання на 199 тис. грн. Але він залишається від'ємним, що не є позитивним для підприємства. Така динаміка грошових потоків свідчить про дефіцит

надходжень від інвестиційної та фінансової діяльності, а майже весь обсяг грошових надходжень підприємство отримує від операційної. Отже, бачимо, що може скластися ситуація дефіцитного грошового потоку, котра потребує певних заходів для його перетворення у позитивний.

Для будь-якого суб'єкта господарювання дефіцит коштів означає нездатність розрахуватися за своїми зобов'язаннями, тобто відбувається зростання кредиторської заборгованості та відповідно зниження його платоспроможності. Але надлишок грошових коштів спричиняє їх знецінення у часі через вплив інфляції. Отже, необхідно ефективно організувати

рух грошових коштів для нормального функціонування підприємства.

Для того, щоб дізнатися правильність управління грошовими потоками на досліджуваному підприємстві, необхідно здійснити оцінку їх структури за даними фінансової звітності.

Таблиця 1

Структура грошового потоку ПАТ «МТФ «Мрія» протягом 2014-2016 рр. [7]

Показники	2014 р.		2015 р.		2016 р.	
	сума	частка, %	сума	частка, %	сума	частка, %
Всього додатного грошового потоку, в т. ч.	16708	100	16987	100	16359	100
Від операційної діяльності	14706	88	9095	53	16330	99,8
Від інвестиційної діяльності	2002	12	7892	47	29	0,2
Від фінансової діяльності	0	-	0	-	-	-
Всього від'ємного грошового потоку, в т. ч.	16599	100	17269	100	16442	100
Від операційної діяльності	10410	62,8	16173	94	15343	93
Від інвестиційної діяльності	41	0,2	1096	6	1099	7
Від фінансової діяльності	6148	37	0	-	0	-

Як бачимо з табл. 1, грошові потоки протягом 2014-2016 років знаходилися майже на одному рівні. Тобто не спостерігається великого розриву між їх значеннями. У 2014 році додатний грошовий потік перевищував від'ємний на 109 тис. грн., у 2015 році ситуація змінилася, і від'ємний потік перевищував додатний на 282 тис. грн. У 2016 році спостерігається тенденція минулого року, і знову від'ємний потік

виявився більшим на 83 тис. грн. і становив 16442 тис. грн. Зростання від'ємного грошового потоку перевищує зростання додатного, що може викликати занепокоєння та вживання певних заходів для їх збалансування.

Для того, щоб краще оцінити ситуацію проаналізуємо структуру додатного грошового потоку ПАТ «МТФ «Мрія» протягом 2014-2016 років.

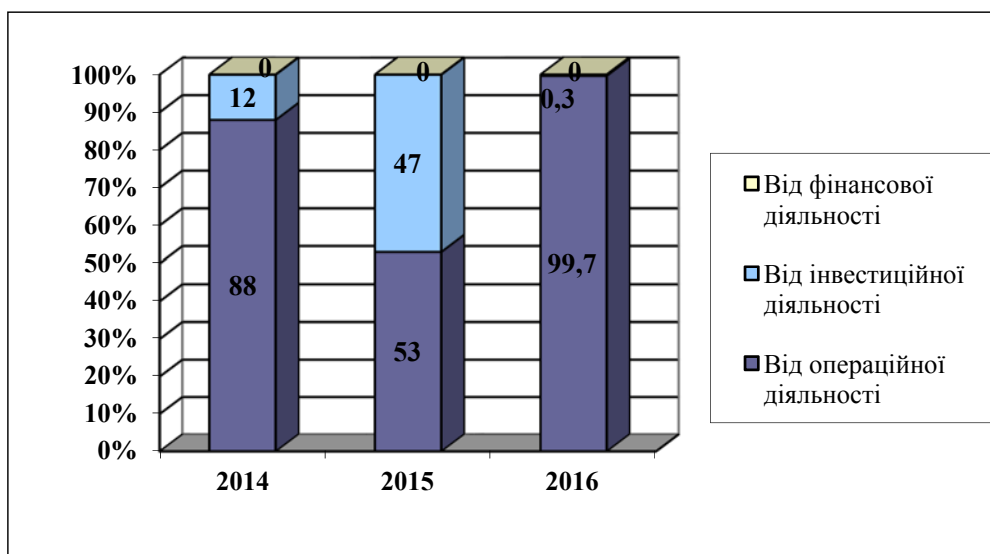

Рис. 2. Структура додатного грошового потоку ПАТ «МТФ «Мрія» протягом 2014-2016 років

Як видно з рис. 2. найбільшу частку в додатному грошовому потоці займають надходження від операційної діяльності, частка яких у 2016 році склала 99,8 %, що свідчить про пріоритетність цього виду грошового потоку на підприємстві. Порівняно з 2015 роком надходження від операційної діяльності зросли на 7235 тис. грн. і становили 16330 тис. грн.

У 2016 році надходження від інвестиційної діяльності становили 29 тис. грн. або 0,2% всіх грошових надходжень, у той час як у 2015 році такі

надходження були у сумі 7892 тис. грн., а їх частка в додатному грошовому потоці складала 47%. Грошовий потік від інвестиційної діяльності не є основним джерелом надходжень, адже основним видом діяльності аналізованого підприємства виступає виробництво трикотажної продукції, та роздрібна і оптова торгівля.

Протягом 2014-2016 років підприємство не отримувало надходжень від фінансової діяльності. Тобто не було надходжень від дивідендів, відсотків від

наданих позичок, а також від інших фінансових операцій.

У структурі від'ємного грошового потоку досліджуваного підприємства найбільшу питому вагу займають витрати на обслуговування операційної діяльності. Протягом аналізованого періоду їх частка зросла з 62,8% до 93%. Це свідчить про те, що для підприємства найважливішим є підтримка належного рівня виробництва, а інші види діяльності майже не

фінансуються. Витрати на операційну діяльність у 2016 році становили 15343 тис. грн., що на 830 тис. грн. менше ніж у 2015 році. Аналізоване підприємство майже не займається інвестиційною діяльністю. Її питома вага у від'ємному грошовому потоці у 2016 році становила 7%, що на 1% більше, ніж у 2015 році та на 6,8% більше ніж у 2014 році. Отже, бачимо незначне покращення інвестиційної активності цього товариства.

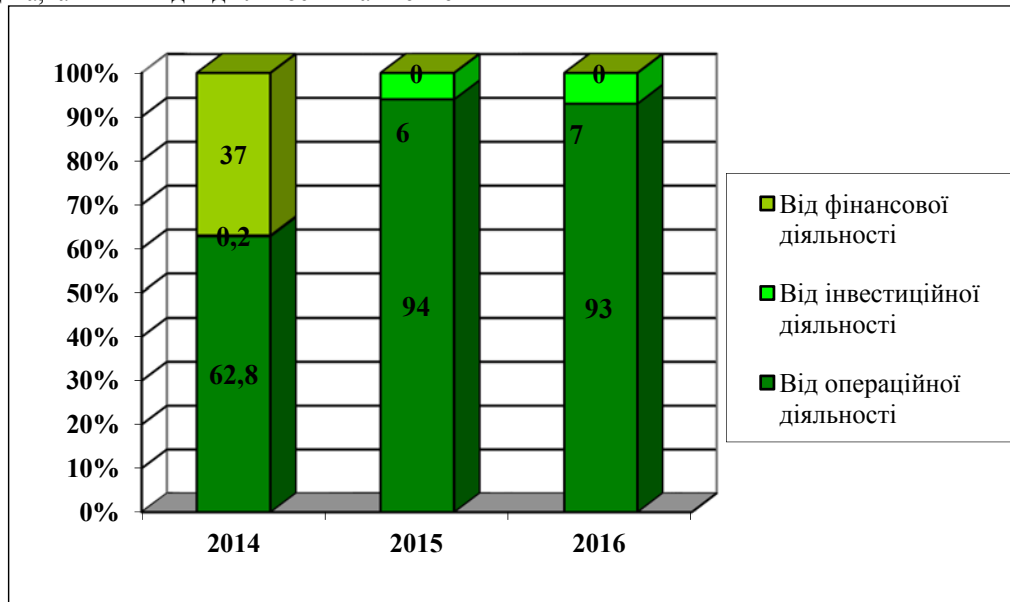

Рис. 3. Структура від'ємного грошового потоку ПАТ «МТФ «Мрія» за 2014-2016 рр.

Витрачання коштів на фінансові потреби підприємства мало місце у 2014 році і становило 6148 тис. грн. або 37%, але протягом наступних років підприємство не витратило коштів на фінансові потреби. Найбільшу частку у від'ємному грошовому потоці підприємства у 2016 році займає витрачання, пов'язане з операційною діяльністю (близько 93%), а найменшу – з фінансовою (0%). Для того, щоб краще оцінити організацію грошових потоків на досліджуваному підприємстві необхідно провести коефіцієнтний аналіз. Він допомагає визначити ефективність використання грошових коштів за допомогою відносних показників [2]. Коефіцієнтний аналіз доцільно проводити за даними фінансової звітності підприємства, оскільки там наведена достовірна інформація про фінансовий стан суб'єкта господарювання. Такий аналіз дозволяє оцінити якість управління грошовими ресурсами, а також виявити слабкі та сильні сторони діяльності фірми. Щоб провести коефіцієнтний аналіз використовують багато показників, найголовніші з них обчислені для аналізованого підприємства у таблиці 2.

Отже, виходячи із даних таблиці 2, коефіцієнт ліквідності грошового потоку свідчить про забезпеченість витрачання грошових засобів їх надходженнями протягом 2014-2016 років. Значення коефіцієнта ліквідності грошових потоків у 2014 році було вище одиниці, що свідчить про здатність підприємства покривати витрати грошових коштів позитивним грошовим потоком, але в 2015 р. відбулося зниження показника до 0,983. Потім у 2016 знову спостерігається його незначне зростання на 0,011 порівняно з попереднім періодом. Високий рівень цього

показника вказує на зростання залишків грошових активів і неефективне їх використання, тому його потрібно наблизити і підтримувати на рівні одиниці, тобто додатний і від'ємний грошові потоки повинні бути наближені до однакового обсягу. Саме така ситуація спостерігається на досліджуваному підприємстві.

При визначенні показника ефективності грошових потоків позитивною тенденцією буде вважатись його постійне зростання протягом всього періоду. Найвищий рівень цього показника слід відмітити в 2014 році. На ПАТ «МТФ «Мрія» не простежується стійка динаміка до збільшення коефіцієнта ефективності грошових потоків. Протягом 2015-2016 рр. спостерігаються від'ємні значення цього показника, що вказує на неефективне використання грошових потоків, і пояснюється від'ємним значенням отриманого чистого грошового потоку підприємства. Коефіцієнт ефективності грошового потоку свідчить про незмінність кількості гривень чистого грошового потоку, що забезпечує 1 гривня грошових надходжень.

Коефіцієнт покриття доходу грошовим потоком дозволяє судити про можливість виконання підприємством своїх зобов'язань перед кредиторами, акціонерами. На даному підприємстві цей коефіцієнт має позитивну динаміку, що заслуговує на схвальну оцінку.

Коефіцієнт рентабельності чистого грошового потоку підприємства, має тенденцію до зростання. У 2016 році його значення становило 141,02, що на 45,261 більше, ніж у 2015 році та на 461,03 більше, ніж у 2014 році. Таке значення коефіцієнта не є дуже позитивним,

оскільки за 2015 і 2016 рр. підприємство отримувало чистий збиток, а також від'ємний чистий грошовий потік, тому значення додатні.

Коефіцієнт окупності грошового потоку відображає скільки гривень грошових виплат потрібно здійснити, для отримання 1 гривні грошових надходжень. Найнижче значення цього коефіцієнта на

даному підприємстві спостерігається у 2014 році і становить 0,993, що є позитивним, але протягом наступних років, це значення зросло вище 1, а це означає, що потрібно витратити більше, ніж отримати. Тобто у 2015 – 2016 роках грошовий потік характеризується низьким рівнем окупності.

Таблиця 2

Показники руху грошових потоків ПАТ «МТФ «Мрія» та методи їх обчислення протягом 2014-2016 рр. [7].

Показники	Метод обчислення	2014	2015	2016	Відхилення ±	
					2016 від 2015	2016 від 2014
Коефіцієнт ліквідності грошового потоку	$K1 = \text{Грошові надходження} / \text{Грошові видатки}$	1,006	0,983	0,994	0,011	-0,011
Коефіцієнт ефективності грошового потоку	$K2 = \text{Чистий грошовий потік} / \text{Грошові видатки}$	0,006	-0,016	-0,005	0,011	-0,011
Коефіцієнт покриття доходу грошовим потоком	$K3 = \text{Грошові надходження} / \text{Дохід від реалізації продукції}$	1,232	1,960	1,041	-0,918	-0,191
Коефіцієнт рентабельності грошових потоків	$K4 = \text{Чистий прибуток} / \text{Чистий грошовий потік}$	-320,0	95,762	141,02	45,261	461,03
Коефіцієнт окупності грошового потоку	$K5 = \text{Грошові видатки} / \text{Грошові надходження}$	0,993	1,016	1,005	-0,011	0,011
Коефіцієнт поповнення грошових засобів	$K6 = \text{Грошові надходження} / \text{Залишок грошових коштів}$	29,729	60,667	83,040	22,372	53,311
Коефіцієнт чистого поповнення грошових засобів	$K7 = \text{Чистий грошовий потік} / \text{Залишок грошових коштів}$	0,193	-1,007	-0,421	0,585	-0,615
Коефіцієнт притоку грошових засобів	$K8 = \text{Чистий грошовий потік} / \text{Грошові надходження}$	0,007	-0,017	-0,005	0,022	-0,012

Коефіцієнт поповнення грошових засобів характеризує ступінь збільшення залишку грошових засобів на підприємстві [3]. Значення даного коефіцієнта має тенденцію до збільшення, у 2016 році він становив 83,040, що на 22,372 більше ніж у 2015 році та на 53,311 більше від 2014 року. Коефіцієнт чистого поповнення грошових засобів ступінь поповнення залишку грошових коштів підприємства за рахунок чистого грошового потоку на підприємстві. Найвище значення цього показника спостерігалось у 2014 році і становило 0,193, потім відбулося його зменшення до -1,007, що стало результатом від'ємного чистого грошового потоку. У 2016 році даний коефіцієнт знову збільшився на 0,855 що є позитивним явищем для підприємства. Коефіцієнт притоку грошових засобів характеризує скільки гривень чистого грошового потоку генерує 1 гривня грошових надходжень. Найвище значення показника спостерігалось в 2014 році і становило 0,007, потім відбувалося зменшення до від'ємного значення, що є негативним явищем для підприємства. На грошові потоки на підприємстві суттєвий вплив здійснює система розрахунків з контрагентами. Даний фактор впливає як на вихідний так і на вхідний грошові потоки підприємства у часі. Система розрахунків з покупцями та постачальниками може бути побудована на умовах передоплати, на

умовах готівкового платежу, а також на умовах відстрочки платежу (тобто надання комерційного кредиту). Терміни розрахунку характеризують темпи товарно-грошового обороту, оборотність капіталу в частині, відверненій у розрахунки. Вітчизняна практика показує, що половина підприємств розраховується зі своїми споживачами в термін до трьох місяців – такий термін розрахунку є середнім в умовах української економіки. Передаючи права власності товару на умовах комерційного кредиту покупцю, у підприємства утворюється дебіторська заборгованість. З метою зменшення розміру дебіторської заборгованості на підприємстві рекомендується провести наступні заходи, які наведено на рис 4.

На основі проведеного дослідження нами визначено наскільки ліквідними, ефективними та рентабельними є грошові потоки підприємства, а також виявлено слабкі та сильні сторони його діяльності.

ВИСНОВКИ І ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

З метою покращення структури від'ємного грошового потоку ПАТ «МТФ «Мрія» нами пропонуються критерії поетапного здійснення управління грошовими потоками на підприємстві.

Зокрема:

- складання платіжного календаря, що дозволить підвищити контрольованість поточних платежів та знизити втрати від нецільового використання коштів, створити обґрунтовані середньострокові та короткострокові плани надходжень та виплат;
- контроль за ліквідацією дебіторської і кредиторської заборгованості;

– проведення нормування критичного залишку грошових коштів який забезпечить стійку платоспроможність. Встановлення нормативу грошових залишків необхідно проводити шляхом застосування економіко-математичних і факторно-аналітичних моделей де норматив є мінімально достатнім розміром грошових коштів необхідних для забезпечення господарських потреб підприємства.

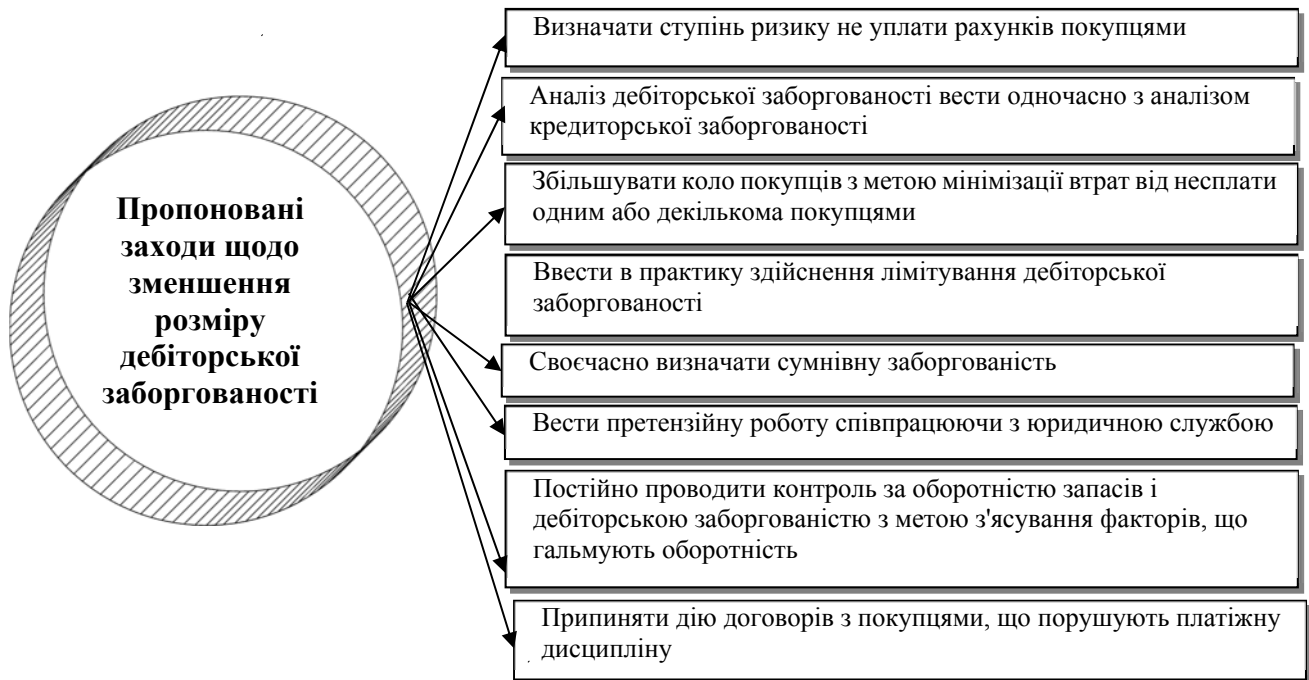

Рис. 4. Заходи щодо зменшення розміру дебіторської заборгованості на підприємстві

Поетапне здійснення управління грошовими потоками забезпечить:

- відтворення капіталу підприємства;
- дасть можливість забезпечити повний розвиток операційної та інвестиційної діяльності;
- забезпечить зниження ризиків несплати заборгованості постачальникам і працівникам підприємства;
- підвищить платоспроможність, покращить

фінансовий стан та інвестиційну привабливість суб'єктів господарювання.

Даний дана тематика має перспективу дослідження оскільки, грошові потоки є надзвичайно важливим чинником, котрий впливає на фінансовий результат суб'єкта господарювання, і його вдосконалення призведе до покращення економічної ситуації в цілому.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Левіцька, І. В. Теоретико-методологічні засади оцінювання ефективності підприємства / Левіцька І. В, Сафонова А. П. – Режим доступу: <http://intkonf.org/levitska-iv-ken-safonova-apteoretiko-metodologichni-zasadi-otsinyuvannya-efektivnosti-pidpriemstva/>.
2. Ищенко, Е. Прибыль как критерий эффективности функционирования предприятия / Ищенко Е. // *Економіст*. – 2005. – №8. – С. 90-92.
3. Бланк И.А. Управление денежными потоками. – 2-е изд., перераб. и доп. – К.: Ника-Центр, 2007. – С. 256-261.
4. Пітюлич, М. М. Управління грошовими потоками на підприємстві / М. М. Пітюлич, В. В. Стегура. – Режим доступу: <https://goo.gl/bqrYCP>.
5. Костирко, Л. А. Стратегія фінансово-економічної діяльності господарюючого суб'єкта: методологія і організація: [монографія] / Лідія Андріївна Костирко. – Луганськ: СЛУ ім. В. Даля, 2002. – 560 с.
6. Яшишена, В. Сутність грошових потоків підприємства та їх класифікація / В. Яшишена. – Режим доступу: <https://goo.gl/Jmv5X4>.
7. Публічне акціонерне товариство «Мукачівська трикотажна фабрика «Мрія». – Режим доступу: <http://www.mriya.pat.ua/emitents/reports>.

REFERENCES

1. Levitska, I. V., & Safonova, A. P. Teoretyko-metodolohichni zasady otsynuyvannya efektyvnosti pidpryyemstva [Theoretical and Methodological Principles of Evaluating the Efficiency of an Enterprise]. Retrieved from <http://intkonf.org/levitska-iv-ken-safonova-ap-teoretiko-metodologichnizasadi-otsynuyvannya-efektivnosti-pidpriemstva/> [in Ukrainian].
2. Ishchenko, Ye. (2005). Prybyl kak krytery efektyvnosti funktsyonyrovanyya predpryyatyya [Profit as a criterion of the efficiency of the functioning of the enterprise]. *Ekonomist – Economist*, 8, 90-92 [in Russian].
3. Blank, I. A. (2007). Upravleniye denezhnymi potokami [Cash flow management]. (2d ed.). K.: NikaTsentr, 256-261 [in Russian].
4. Pityulych, M. M., & Stehura, V. V. Upravlinnya hroshovymy potokamy na pidpryyemstvi [Cash Flow Management at the Enterprise]. <https://goo.gl/bqrYCP> [in Ukrainian].
5. Kostyrko, L. A. (2002). Stratehiya finansovo-ekonomichnoyi diyalnosti hospodaryuyuchoho subyekta: metodolohiya i orhanizatsiya [Strategy of financial and economic activity of the business entity: methodology and organization]. Luhansk: SNU im. V. Dalya [IN Ukrainian].
6. Yasyshena, V. Sutnist hroshovykh potokiv pidpryyemstva ta yikh klasyfikatsiya [Essence of cash flows of the enterprise and their classification]. Retrieved from <https://goo.gl/Jmv5X4> [in Ukrainian].
7. A public joint-stock company is the Mukachevo knittingfactory «Mriya». Retrieved from <http://www.mriya.pat.ua/emitents/reports>.

Игнатишин Мария Васильевна, Бурдюк Людмила Юриевна. УПРАВЛЕНИЕ ДЕНЕЖНЫМИ ПОТОКАМИ В СИСТЕМЕ РАСЧЕТНЫХ ПЛАТЕЖЕЙ НА ОСНОВЕ КОЭФФИЦИЕНТНОГО АНАЛИЗА

В современных условиях финансового кризиса многие предприятия оказались на грани банкротства. Одной из причин такого положения можно назвать нерациональное управление денежными средствами. Качественное управление денежными средствами обеспечивают бесперебойность снабжения, непрерывность производственного процесса и своевременность реализации продукции, что положительно влияет на рентабельность и ликвидность предприятия. Именно поэтому одним из главных объектов анализа и управления сегодня должны стать денежные потоки. Целью статьи является коэффициентный анализ и управление денежными потоками на предприятии. Функционирование предприятия – это сложный динамический процесс, который является результатом непрерывного циклического движения денежных средств. Из-за ограниченности их объемов осложняется восстановление циклов операционной, инвестиционной и финансовой деятельности предприятия. Поэтому решение этой проблемы невозможно без организации анализа и контроля за денежными потоками на предприятии. В статье проведена оценка чистого денежного потока по различным видам деятельности, проанализированы его структура и проведения коэффициентный анализ, характеризующий окупаемость, ликвидность, рентабельность и эффективность денежных потоков предприятия, а также предложено поэтапное осуществление управления денежными потоками на предприятии. Элементом научной новизны выступают разработанные критерии поэтапного осуществления управления денежными потоками на предприятии, что обеспечит воспроизводство капитала предприятия, возможность развивать операционной и инвестиционной деятельности; обеспечит снижение рисков неуплаты задолженности поставщикам и работникам предприятия; повысит платежеспособность, финансовое состояние, инвестиционную привлекательность субъектов хозяйствования и улучшит структуру отрицательного денежного потока ПАО «МТФ «Мрия». Практическое значение полученных результатов заключается в том, что используя показатели коэффициентного анализа даст предприятию возможность наглядно увидеть состояние денежных потоков в системе расчетных платежей предприятия. Данная тематика имеет перспективу исследования так, денежные потоки является чрезвычайно важным фактором, который влияет на финансовый результат предприятия, и его совершенствование приведет к улучшению экономической ситуации в целом.

Ключевые слова: денежный поток, коэффициентный анализ денежных потоков, ликвидность, рентабельность, управление денежными потоками.

Ihnatyshyn M. V., Burdyuk L. Yu. MANAGEMENT OF CASH FLOWS IN THE SYSTEM OF CALCULATING PAYMENTS ON THE BASIS OF COEFFICIENT ANALYSIS

In modern conditions of financial crisis, many enterprises were on the verge of bankruptcy. One of the reasons for this situation can be called inefficient money management. Qualitative cash management ensures the continuity of supply, the continuity of the production process and the timeliness of product sales, which positively affects the profitability and liquidity of the enterprise. That is why one of the main objects of analysis and management today should be cash flows. The purpose of the article is the coefficient analysis and management of cash flows at the enterprise. Operation of the enterprise is a complex dynamic process, which is the result of continuous cyclical cash flow. Due to their limited volume, the restoration of operational, investment and financial activities of the enterprise is complicated. Therefore, the solution to this problem is impossible without the organization of analysis and control over cash flows at the enterprise. The net cash flow for different types of activities has been assessed in the article, its structure and conducts a coefficient analysis that characterizes the payback, liquidity, profitability and efficiency of cash flows of the enterprise has been analyzed and also a step-by-step implementation of cash flow management at the enterprise has been suggested. The element of scientific novelty are the criteria for phased management of cash flows at the enterprise, which will ensure reproduction of capital of

the enterprise, the opportunity to develop operational and investment activities; will provide reduction of risks of non-payment of debts to suppliers and employees of the enterprise; will increase solvency, financial condition, investment attractiveness of business entities and will improve the structure of negative cash flow of PJSC «MTF «Mriya». The practical value of the results obtained is that using indicators of the coefficient analysis will give the enterprise the opportunity to clearly see the state of cash flows in the system of payment payments of the enterprise. This topic has a research perspective because cash flows are an extremely important factor affecting the financial performance of an entity and its improvement will lead to an improvement in the overall economic situation.

Key words: cash flow, coefficient analysis of cash flows, liquidity, profitability, cash flow management.

Одержано 15.04.2018 р.

УДК 330.32: 330.34

Захарін Сергій Володимирович,

д.е.н., професор, директор,

Науково-дослідний інститут економічного розвитку,

Ільєнко Ростислава Василівна,

к.е.н., доцент,

Чернігівський національний технологічний університет

Смирнов Євген Валерійович,

к.е.н., доцент,

Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана

СТИМУЛЮВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У АГРОПРОМИСЛОВОМУ КОМПЛЕКСІ

Мета статті – викласти результати досліджень з питань стимулювання інвестиційної діяльності у агропромисловому комплексі України. У процесі дослідження використовувалися такі методи: логічне узагальнення, наукове абстрагування, аналітичне групування, зіставлення, порівняння, прийоми статистичного аналізу. У науковій праці проаналізовано стан та умови інвестиційної активності у агропромисловому комплексі України. Визначено ключові тенденції динаміки і структури інвестиційної діяльності в агропромисловому комплексі України. Вказано, що найбільш привабливим видом агропромислового комплексу для іноземних інвесторів є виробництво харчових продуктів. Виявлено тенденцію зменшення рівня прямої державної підтримки капітальних інвестицій у агропромисловому комплексі. Встановлено, що у видах економічної діяльності агропромислового комплексу протягом 2017 р. впроваджувалося 233 інвестиційних проєктів, що супроводжувалися органами державної влади та управління (національного, відомчого та регіонального рівнів). Внесено пропозиції щодо поліпшення інвестиційної привабливості агропромислового комплексу. Обґрунтовано заходи, спрямовані на удосконалення організаційно-економічного механізму інвестиційної діяльності агропромислового комплексу. Практичне значення виконаного дослідження полягає у тому, що за його результатами запропоновано інструменти стимулювання інвестиційного кредитування у агропромисловому комплексі шляхом виплати бюджетних компенсацій, спрямованих на «здешевлення» кредитів, а також задля розширення практики застосування інвестиційного кредитування агропромислового комплексу на основі застосування ринкових інструментів. Наукова новизна полягає у тому, що за підсумками проведеного дослідження виділено перспективні ринкові інструменти активізації довгострокового (інвестиційного) кредитування агропромислового комплексу, а саме: підтримка функціонування кооперативних банків, створених за участю суб'єктів господарювання агропромислового комплексу; підтримка створення та функціонування спеціалізованих аграрних банків, що мають бути орієнтовані на пріоритетне обслуговування позичальників агропромислового комплексу; створення Державного банку розвитку, що здійснюватиме пільгове інвестиційне кредитування суб'єктів господарювання агропромислового комплексу; стимулювання запровадження новітніх кредитних продуктів для агропромислового комплексу.

Ключові слова: інвестиції, інвестиційна діяльність, агропромисловий комплекс, стимулювання інвестиційної діяльності.

ВСТУП

Стабільна робота агропромислового комплексу (АПК), у першу чергу сільського господарства, є одним із ключових чинників забезпечення доходів бюджету, гарантування високих експортних надходжень,

підтримки сільського населення та розвитку сільських територій. Окрім того, нормальне функціонування підприємств АПК виступає елементом підтримки продовольчої безпеки держави.

За таких обставин держава в рамках формування та реалізації державної економічної політики має